

Libris.RO

Respect pentru oameni și cărți

ANDERS ROSLUND

TREI ZILE

Traducere din limba engleză și note
DANA-LIGIA ILIN

LITERA

București
2020

ACTUA

Partea întâi

Lui nu-i plăcuse niciodată vara.

Ceva care îi rodea pielea, ceva cu care lupta an după an, până ce, în cele din urmă, a încetat să lupte. Asta este. Căldura. Orașul liniștit. Oamenii umblând în pantaloni scurți, râzând prea tare.

Comisarul Ewert Grens stă lungit pe canapeaua tapițată cu catifea reiată cafenie, cu dungile roase de mult, cu capul cuibărit pe cotiera joasă și spatele adâncit în perne care erau de multă vreme mult prea moi, în vreme ce muzica aceea dulce, Siw Malmkvist care cânta anume pentru el cântece din anii '60, curgea dintr-un difuzor vechi înghesuit în bibliotecă, între bibliorafturi care dădeau pe dinafară și rapoarte de investigații voluminoase. Amândouă ferestrele erau deschise larg, dar, în ciuda faptului că era devreme, în casă și afară era deja zăpușeală, douăzeci și șapte de grade. A încetat lupta când și-a dat seama că nu e singur. Nu era singurul care nu putea suferi lunile iunie, iulie și august. Dar ceilalți nu luptau cu anotimpul – luptau cu oameni. Acea căldură cumplită se furișa în ei, îi hăituia, le distrugea hotarele, așa că nu numai pe coridoarele închisorilor creștea numărul răzmerițelor pe măsură ce căldura devenea mai apăsătoare, chiar și în afara acelor ziduri realitatea se scofâlcea atunci când căldura apăsa de sus. Iar când se întetesc bătăile inimii, la fel se întâmplă și cu violența, la fel

Resp
se întâmplă și cu omorurile. Fusese detectiv cea mai mare parte a vieții sale, și trecuse mult timp de când putea să facă o pauză atunci când pe trotuare nu era nici un pic de zăpadă.

Un ciocănit încăpățânat la ușa biroului său.

N-avea decât s-o țină așa, dacă poftea.

Avea gâtul țeapăn și dureros, picioarele îl dureau ca de obicei. Cel mai bătrân detectiv de pe acest coridor plin de praf, al doilea ca vârstă din întreaga poliție. Și iat-o, la nici șase luni distanță, avea gaură neagră uriașă care îl speria mai mult decât propriul pat de acasă, un hău în care un om cade cu capul înainte și nu se mai oprește niciodată din cădere. Singurul lucru la care nu voia să se gândească, dar nu se putea stăpâni.

Ciocănitul ăla afurisit. Nu se dădea bătut.

Mai mult de patruzeci de ani. Dumnezeu mare! Era așa de tânăr când a pus prima dată piciorul în această clădire, convins deja că aici e locul lui. Așa de tânăr, că nu-și putea imagina venirea sfârșitului. Nu pentru că vrei tu, ci pentru că o societate din care n-ai vrut niciodată să faci parte a hotărât în locul tău sfârșitul.

– Ewert?

Acum nu mai era destul să ciocănească. Acum cineva striga pe gaura cheii.

– Știu că ești acolo, Ewert. Intru. Indiferent ce zici.

Încă era culcat pe canapeaua de catifea roasă când s-a deschis ușa. S-a uitat la el, apoi s-a dus hotărâtă la casetofon, cu butonul lui roșu de oprire. Siw a amuțit. Cântecul dintr-o vreme mult mai simplă.

Mariana Hermansson.

Poate că singura persoană din secția de poliție pe care nu putea s-o facă să i se supună, care îl înfrunta

întotdeauna și care habar n-avea cum zâmbește șeful ei cu mândrie de fiecare dată.

– Spargere, Ewert.

Biroul ei era la celălalt capăt al coridorului. Începuse într-o vară, ca stagiară, și el a avut grijă să fie angajată definitiv, în ciuda birocrăției și a numeroșilor candidați care pe hârtie păreau să fie mai potriviți. Și ajunsese să țină la ea ca la fiica pe care n-o avea, la felul în care îi pune o mână fermă pe braț când vorbea cu el, la felul în care cerea răspunsuri la întrebări pe care el nici măcar nu voia să le audă, la felul în care râdea de el, sau îl făcea să se simtă nesigur pe sine în singurul context în care se simțise vreodată sigur.

– Vreau să te uiți și tu. Acum.

El s-a ridicat pe marginea canapelei întinzându-se un pic și a arătat spre biroul cu munți de hârtii.

– Nu mă ocup de spargeri. Prea mulți oameni mor în acest oraș. Și asta, așa cum bine știi, îmi ocupă tot timpul.

N-avea să se dea bătută, știa.

– Dalagatan, nr. 74.

– Da?

– Etajul trei.

– Și?

– Apartamentul 1301.

I-a întins un plic și el l-a privit, dar nu l-a luat.

– Și biroul tău e așa de înăbușitor, Hermansson? Aerul condiționat nu pare să funcționeze.

Ea s-a așezat alături, pe canapea, care era așa de uzată, că s-au scufundat amândoi până la podea.

– O spargere, Ewert. Dar n-a fost luat nimic. Așa că am lăsat-o deoparte. De vreme ce nici eu n-am timp.

A arătat cu capul spre hârțiile lui. Știa cum arată biroul ei. Teancuri și mai înalte. Și încă pe atâtea pe podea.

– Am făcut ceea ce fac întotdeauna, i-am aruncat o privire, după care am pus dosarul înapoi în vârful teancului. Apoi am căutat rapid în RAR ca să văd dacă au mai fost raportate delictе la adrese din preajmă în ultimii ani.

Ewert Grens și-a întins din nou oasele, dar fără să caște. Nu era deplin conștient de asta, însă din clipa în care ea dăduse buzna acolo, îi oprise muzica și începuse să-i vorbească în felul ei exigent – el zâmbea.

RAR. Raportul delictelor la o anumită adresă sau dintr-o anumită zonă. El era cel care o învățase să înceapă de acolo.

– Și?

– Nimic neobișnuit. Doar niște jafuri. Mai multe abuzuri domestice decât ne-ar plăcea să credem în acele clădiri scumpe. Arestări pentru droguri. Și câteva omucideri.

Ea s-a aplecat în față, cu plicul în mână, și l-a împuns în piept până când a luat plicul.

– Dar nimic ce aș fi putut să leg de spargere. Nimic care ar putea să explice de ce sparge cineva un apartament din centru în plină zi, umblă pe acolo – și pleacă fără să ia nimic.

– Pot să deschid iar ușa biroului meu, detectiv Hermansson? N-ai avea nimic împotriva? Poate că are cineva o fereastră deschisă și putem prinde un pic de curent. Sunt deja douăzeci și șapte de grade. Și se presupune că vom ajunge la treizeci și două!

– Eram gata să ies din sistem. Să las iarăși deoparte cazul, să-l pun între cele cincizeci și șase de mii de

cazuri nerezolvate din acest district. Și după câteva luni i-aș fi recomandat lui Wilson să-l claseze.

Acum Ewert Grens își făcea vânt cu plicul, cu ochii închiși, încercând să aducă niște aer pe funtea sa umedă – ea i l-a smuls din mână și a scos un document, l-a pus pe măsuta de cafea șubredă și a arătat, nerăbdătoare, spre primele trei rânduri.

– Și apoi am văzut asta. O notă chiar la capătul de jos al paginii. O atenționare că există un caz mai vechi în arhiva restricționată, disponibil doar pe hârtie. O investigație veche de șaptesprezece ani la aceeași adresă, același etaj și, dat fiind numărul apartamentului, până și același apartament. Genul de investigație pe care o faci tu – când mor oameni în acest oraș.

Acum o asculta. Dar tot nu știa despre ce vorbește.

– Nota. Atenționarea.

În cazul unui raport legat de Dalagatan, nr. 74, indiferent de clasificarea delictului, vă rog să-l contactați imediat pe inspectorul Ewert Grens.

– Tu ai scris asta, Ewert. Ai semnat.

Documentul stătea pe măsută între ei, degetele ei încă băteau pe rândurile la care voia ca el să se uite. Și asta a făcut el – s-a uitat.

– Acum șaptesprezece ani?

– Da.

– Crimă?

– Da. Sau... de fapt, patru crime. Mama. Tatăl. O fiică. Un fiu.

Ciudat.

Felul în care funcționează amintirea. Faptul că nu e acolo deloc până când este, până când revine și te pocnește cu toată forța, împingând deoparte restul, cerând spațiu.

Tot spațiul.

Pentru că și-a amintit.

Ewert Grens s-a aplecat pe fereastra deschisă în curtea interioară a secției de poliție Kronoberg, unde colegii săi ședeau pe bănci ca acelea din parc, unii la soare, cu nasul și obrajii roșii, alții culcați la umbra unor copăcei, bând cafea din pahare de plastic maro.

Acea neliniște sufocantă.

Poate că era căldura care îi storcea trupul, îl făcea să nu-și afle locul. Poate că era sudoarea care picura pe spinarea sa obosită.

Poate că era o fetiță care țopăia într-un picior, mânăjită pe față cu mâncare, stârnind cu piciorușele cea mai cumplită duhoare de la cel mai cumplit loc al crimei pe care îl văzuse vreodată – încăperile în care erau membrii familiei ei moarte.

Lui Ewert Grens îi plăcea să se plimbe agale pe străzile din Stockholm, întotdeauna îi plăcuse, încă de când Anni era lângă el, ținându-l strâns de mână. În acest moment, circulația haotică de dimineață era plină de claxoane și trecea pe lângă el în vreme ce grăbea pasul în jos, pe panta abruptă din parcul Kronoberg. Se vedea reflectat în apă de pe podul Sankt Eric. Zumzetul de pe Odenplan era înlocuit treptat de liniștea de pe Dalagatan.

Șaizeci și patru și jumătate. Încă șase luni. Apoi cineva avea să-i ia locul în birou, să se instaleze acolo ca acasă, să deschidă ușa lui când cineva bătea la ea. Așa cum el luase biroul de la cineva de care nu-și mai amintea nimeni. Exiști o vreme. După care nu mai exiști. Pensia dată de poliție este una dintre cele mai bune, se zice, și unii dintre colegii săi plănuiau să iasă pe ușa aceea de fier greoaie în clipa în care împlineau 61 de ani și să nu mai privească înapoi.

Să se desprindă cu totul.

Să devină absolut nimic.

El a hotărât într-o zi că temerile care îl rodeau sunt urâte și fără sens, a hotărât că s-a săturat. Își irosise destul din viață încovoiat sub povara celor întâmplare deja. Dar, cu toate astea, în ultima vreme nu prea putea să doarmă, nici măcar pe canapeaua sa îmbrăcată în catifea reiată, ale cărei perne prea moi îl făceau, de obicei,

Roșă se simtă ținut în brațe și, prin urmare, îi îngăduiau să se odihnească.

Pentru că acum, iat-o din nou. Teama. Fiindcă asta era tot ce avea. Nu dorea nimic altceva, nu cunoștea nimic altceva, nu cunoștea nici măcar pe cineva din afara acestor ziduri – nu dorise niciodată, nu tânjise după altă viață.

Alte câteva minute în jos, pe trotuarele din Vasastan, unde clădirile stăteau una lângă alta, înghesuite și greoaie, cu ferestrele mari urmărindu-l pe el. Până când a ajuns la ușa pe care scria 74, pe care o lăsase în urmă cu atâția ani înainte, dar încă și-o amintea.

Acea scară rotunjită, treptele inegale, tavanul elegant, tapetul mereu înflorind.

Și la etajul trei îl aștepta aceeași ușă masivă. Dar de această dată cu zgârieturi în jurul încuietorii, foarte proaspete, cu așchii care atârnau și încă nu se înnegriseră.

A poposit acolo, cu ochii închiși, respirând cu grijă – încercând să prindă acele mici bufnituri din piept, din apropierea inimii, ritmul inegal și agitat care îi amintea de piciorușele unei fetițe de cinci ani.

– Salut.

O femeie blondă, aproape la fel de înaltă ca el, între patruzeci și cincizeci de ani.

– Sunt Ewert Grens, comisar în Poliția Municipală. Sunt aici pentru acea spargere.

Privirea ei nu s-a clintit din ochii lui – vigilentă, aproape ostilă.

– Oamenii dumneavoastră au vorbit deja cu mine despre asta.

– Așa este. Însă eu...

– O femeie, un pic mai tânără, după voce era mai tânără, mi-a pus întrebări la care i-am răspuns. Nu pricep – am mai avut o spargere, nu aici, la casa mea

de vacanță, și poliția n-a mișcat un afurisit de deget, cu toate că au golit casa și v-am sunat de mai multe ori. Și acum... mă căutați de două ori când n-a fost luat nimic?

– Detectivul Mariana Hermansson a vorbit cu dumneavoastră la telefon. Dar eu am vrut să văd cu ochii mei.

Acei ochi care îl urmăreau.

– Ei bine, în acest caz, vreau să vă văd insigna.

Buzunarul interior al hainei, cutie din piele neagră.

Legitimație, insignă de metal. Și, ca să fie sigură, i-a dat și cartea de vizită, cu funcția și numărul de telefon și o adresă de e-mail pe care aproape că n-o știa el însuși pe de rost.

– Scrie că sunteți comisar.

– Da.

– Acum sunt și mai nedumerită. Un comisar? Care se ocupă de o spargere...

Femeia a ridicat din umeri, s-a tras înapoi și cu unul dintre brațele bronzate i-a făcut semn să intre.

– ... n-a fost nici măcar un jaf, nici o pagubă, și toate bunurile mele, chiar dacă împrăștiate, erau încă aici.

Din nou acea amintire.

Cerând spațiu, împingând tot restul deoparte.

În hol, un scrin vechi și o oglindă mare cu rama aurită erau înlocuite de un fotoliu și un bărbat cu ziarul în poală și două găuri de glonț în cap. Livingul cu masa din lemn de pin s-a preschimbat într-un televizor care transmitea desene animate cu sonorul la maximum. Iar bucătăria goală, sclipind de curățenie, a devenit una cu pete lipicioase de mâncare, în care o fetiță se cățara în poala mamei sale moarte.

Ewert Grens s-a uitat la femeia care îl primise în casă șovăielnic, încercând să se concentreze pe gura ei